CENTRE CATALÀ DE SOLIDARITAT, FUNDACIÓ PRIVADA



Àmbit geogràfic: Autonòmic
Seu social: Barcelona
Forma jurídica: Fundació

- **51 persones treballadores**
- **41 persones voluntàries**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- **69 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental**
- **467 a serveis a persones amb drogodependències**
- **245 a usuàries a altres col·lectius: (Famílies de persones drogodependents)**

www.cecasfundacio.cat

Breu història de l'organització

CECAS neix l'any 1991 impulsada per la Conferència Episcopal Tarraconense i les diverses diòcesis amb presència a Catalunya, amb la voluntat d'oferir una resposta integral a persones amb addiccions en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social. Des dels seus inicis, l'entitat acompanya processos terapèutics i de reinserció social des d'una mirada biopsicosocial centrada en la dignitat, l'acollida i les oportunitats de recuperació de la persona.

CECAS treballa coordinadament amb la xarxa pública sanitària i social, entitats del tercer sector, Càritas i xarxes comunitàries de Catalunya, afavorint itineraris integrals d'atenció i inclusió. La seva acció contribueix a reduir situacions d'exclusió i generar oportunitats reals de recuperació i integració social.

Al llarg de més de trenta anys, CECAS ha mantingut una atenció integral i humanitzadora, adaptant-se a noves realitats sense perdre la seva essència. L'entitat ha impulsat iniciatives pioneres, com la creació de recursos específics per a dones l'any 2005, i actualment desenvolupa un pla estratègic transversal amb horitzó 2030 que implica professionals, voluntariat i institucions col·laboradores.

Missió

La missió del CECAS és atendre, acompanyar i tractar educativa i terapèuticament persones amb addiccions, especialment aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat i exclusió social, promovent processos de rehabilitació, autonomia i reinserció social.

Des d'un model biopsicosocial i socioeducatiu, l'entitat considera la persona de manera integral, tenint en compte les dimensions individuals, familiars i socials vinculades a les addiccions i les patologies derivades. El procés terapèutic incorpora també el treball amb les famílies i l'entorn proper, entenent la recuperació com un procés compartit.

El CECAS treballa per oferir oportunitats reals de canvi, dignitat i inclusió, acompanyant cada persona en el seu procés de creixement personal cap a una vida autònoma i responsable.

Descripció de l'activitat

l Centre Català de Solidaritat (CECAS) és una fundació privada sense ànim de lucre dedicada a l'atenció integral de persones amb addiccions, especialment aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat social o risc d'exclusió. L'entitat desenvolupa itineraris terapèutics, educatius i de reinserció social des d'una perspectiva biopsicosocial, adaptant la intervenció a les necessitats de cada persona i del seu entorn familiar.

CECAS disposa de diferents recursos assistencials i de suport, entre els quals destaquen els centres d'atenció i seguiment (CAS), comunitats terapèutiques, recursos residencials d'inclusió i programes de suport a famílies. També impulsa accions de prevenció, sensibilització, voluntariat i treball comunitari.

La intervenció es realitza de manera coordinada amb la xarxa pública sanitària i social, així com amb entitats del tercer sector i recursos comunitaris, amb l'objectiu d'afavorir processos de recuperació, autonomia i inclusió social.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

ESPAI DE REFLEXIÓ ÈTICA EN ELS SERVEIS SOCIALS BREU DESCRIPCIÓ:

Breu descripció

L'Espai de Reflexió Ètica en Serveis Socials (ERESS) del CECAS és un òrgan consultiu, interdisciplinari i de participació interna creat l'any 2014 amb l'objectiu d'incorporar la reflexió ètica en la pràctica quotidiana de la intervenció social i terapèutica amb persones amb addiccions i alta vulnerabilitat social.

L'ERESS neix després d'un procés de formació interna en ètica aplicada als serveis socials iniciat el 2012 amb la Dra. Begoña Román i consolidat posteriorment amb formacions impartides per Ester Busquets. Aquest procés va impulsar la necessitat de crear un espai estable de reflexió i deliberació dins l'entitat. Actualment, està format per professionals, voluntariat i membres del patronat, promovent una mirada plural i transversal sobre els reptes ètics presents en l'atenció a les persones.

Des de la seva creació, l'ERESS s'ha consolidat com un espai estable d'assessorament davant situacions que generen conflictes ètics relacionats amb persones usuàries, famílies, equips professionals, voluntariat i òrgans directius. Funciona a partir d'un reglament intern, sessions periòdiques, formularis d'assessorament, protocols de confidencialitat i eines de retorn i difusió als equips.

Entre les seves funcions destaquen l'anàlisi de casos, la promoció de valors ètics, la formació continuada i l'elaboració de recomanacions i bones pràctiques organitzatives. La iniciativacontribueix a reforçar una cultura institucional basada en la dignitat de la persona, la participació, la transparència, la cura dels equips i la qualitat de l'atenció.

Aportació de valor de la iniciativa

L'ERESS del CECAS aporta un espai estable, participatiu i interdisciplinari de deliberació ètica dins una entitat social que treballa amb persones en situació d'alta vulnerabilitat i complexitat social. La iniciativa ha contribuït, de manera continuada des del 2014, a reforçar la qualitat de l'atenció, la participació interna i la coherència entre la pràctica professional i els valors institucionals.

El seu valor diferencial rau en integrar professionals, voluntariat i patronat en un mateix espai de reflexió i assessorament, afavorint una governança més compartida, una millor presa de decisions i una cultura organitzativa basada en la dignitat, la transparència, la cura dels equips i les bones pràctiques professionals.

L'ERESS funciona amb una metodologia estructurada i sistematitzada: reglament intern, sessions periòdiques, protocols, formularis i processos de retorn i seguiment. La seva experiència és transferible a altres organitzacions del tercer sector que treballin en contextos.

Necessitat a la que respon

L'ERESS del CECAS respon a la necessitat d'incorporar espais estables de reflexió ètica dins la intervenció social i terapèutica amb persones amb addiccions i situacions d'alta vulnerabilitat social. L'atenció a persones amb problemàtiques complexes genera sovint dilemes vinculats a l'autonomia, la convivència, la confidencialitat, la gestió de recaigudes, la diversitat cultural i religiosa o la presa de decisions en situacions de risc i exclusió.

L'espai neix després d'un procés de sensibilització i formació interna en ètica aplicada als serveis socials iniciat els anys 2012-2014, davant la necessitat detectada pels equips professionals i el voluntariat de disposar d'un espai compartit de deliberació i assessorament ètic dins l'entitat.

L'ERESS dona resposta tant a la necessitat de millorar la qualitat de l'atenció i la coherència de les decisions professionals, com a la necessitat de cuidar els equips i promoure una cultura organitzativa basada en la reflexió, la participació i les bones pràctiques.

També respon a la necessitat creixent del tercer sector social de consolidar models de governança més participatius, transparents i alineats amb la dignitat i els drets de les persones ateses.

Principals objectius assolits

L'ERESS del CECAS ha assolit consolidar, durant dotze anys, un espai estable de reflexió i deliberació ètica dins una entitat social especialitzada en l'atenció a persones amb addiccions i alta vulnerabilitat social. La iniciativa ha permès mantenir oberts canals d'assessorament davant dilemes i conflictes ètics sorgits en la pràctica diària, afavorint una presa de decisions més reflexiva, compartida i coherent amb els valors institucionals.

Entre els principals objectius assolits destaquen la incorporació de la perspectiva ètica en la cultura organitzativa del CECAS, la sensibilització dels equips professionals i del voluntariat, i la generació d'espais de participació interdisciplinària entre professionals, patronat i voluntariat.

L'ERESS ha impulsat també la creació d'eines i documents marc, com el Reglament de Règim Intern, el Decàleg de Principis Ètics, formularis d'assessorament i protocols de retorn i difusió de casos. Igualment, ha promogut accions formatives i divulgatives, així com espais de debat sobre situacions complexes vinculades a drets, convivència, salut mental, diversitat cultural o exclusió social.

La iniciativa ha aconseguit mantenir la seva continuïtat malgrat els efectes de la pandèmia i els processos de renovació dels equips professionals.

Principals resultats obtinguts

Des de la seva creació l'any 2014, l'ERESS del CECAS ha consolidat una activitat continuada de reflexió, assessorament i sensibilització ètica dins l'entitat. S'han treballat 17 casos d'assessorament ètic vinculats a situacions complexes de la pràctica assistencial i comunitària, abordant temàtiques com la transsexualitat, la interreligiositat, els antecedents addictius en voluntariat, l'autonomia personal, la convivència comunitària o l'atenció a persones migrants sense documentació.

Paral·lelament, s'han desenvolupat 14 accions formatives i divulgatives dirigides a professionals i voluntariat, promovent la sensibilització i la incorporació de la perspectiva ètica en la pràctica quotidiana.

L'any 2023, l'ERESS CECAS va obtenir el reconeixement oficial del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya.

Abast de l'experiència

L'ERESS del CECAS té un abast transversal dins l'organització, incidint en els diferents serveis i equips de l'entitat vinculats a l'atenció de persones amb addiccions i situacions d'alta vulnerabilitat social. La iniciativa implica professionals, voluntariat, membres del patronat i, indirectament, persones usuàries i famílies, afavorint espais compartits de reflexió i participació.

Al llarg d'aquests dotze anys, 21 persones han format part de l'ERESS i s'han desenvolupat accions de difusió, formació i retorn dirigides als diferents equips del CECAS. Les deliberacions i recomanacions generades han tingut impacte en la pràctica assistencial, la convivència comunitària i la presa de decisions organitzatives.

L'experiència ha contribuït a estendre la cultura ètica dins l'entitat i a consolidar mecanismes estables de participació i governança compartida.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 17
Membres equips directius: 4
Voluntàries: 3



Principals factors clau d'èxit

Entre els principals factors clau d'èxit de l'ERESS del CECAS destaca la perseverança i el compromís sostingut per mantenir, durant dotze anys, un espai estable de reflexió i deliberació ètica dins una realitat social i assistencial d'alta complexitat. La continuïtat de la iniciativa ha estat possible gràcies a la implicació voluntària de professionals, membres del patronat i voluntariat convençuts de la importància d'incorporar la reflexió ètica en la pràctica quotidiana.

Un altre factor determinant ha estat el desenvolupament d'una metodologia estructurada i sistematitzada, basada en un reglament intern, sessions periòdiques, formularis d'assessorament, protocols de retorn i espais de difusió als equips. Això ha permès consolidar una manera estable i participativa d'abordar dilemes i conflictes ètics.

També ha estat clau la capacitat de generar una cultura organitzativa oberta a la deliberació, el pensament crític i la participació transversal entre professionals, voluntariat i patronat. Les recomanacions i reflexions derivades dels casos treballats han contribuït a reforçar la qualitat de l'atenció, la coherència institucional i la sensibilització ètica dels equips.

Finalment, la capacitat de reprendre i reforçar l'activitat després de la pandèmia ha consolidat l'ERESS com un espai viu i integrat dins la governança del CECAS.

Dificultats i reptes superats

Entre els principals factors clau d'èxit de l'ERESS del CECAS destaca la perseverança i el compromís sostingut per mantenir, durant dotze anys, un espai estable de reflexió i deliberació ètica dins una realitat social i assistencial d'alta complexitat. La continuïtat de la iniciativa ha estat possible gràcies a la implicació voluntària de professionals, membres del patronat i voluntariat convençuts de la importància d'incorporar la reflexió ètica en la pràctica quotidiana.

Un altre factor determinant ha estat el desenvolupament d'una metodologia estructurada i sistematitzada, basada en un reglament intern, sessions periòdiques, formularis d'assessorament, protocols de retorn i espais de difusió als equips. Això ha permès consolidar una manera estable i participativa d'abordar dilemes i conflictes ètics.

També ha estat clau que els membres de l'ERESS hagin rebut formació específica en ètica aplicada als serveis socials i provinguin d'àmbits professionals i experiències diverses. Aquesta pluralitat aporta riquesa a les deliberacions i afavoreix una mirada interdisciplinària sobre les situacions plantejades.

Finalment, la capacitat de generar una cultura organitzativa oberta a la deliberació, el pensament crític i la participació transversal entre professionals, voluntariat i patronat ha contribuït a reforçar la qualitat de l'atenció, la coherència institucional i la sensibilització ètica dels equips, consolidant l'ERESS com un espai viu i integrat dins la governança.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

L'ERESS del CECAS aporta un model de reflexió ètica estable i integrat dins la governança quotidiana d'una entitat social especialitzada en l'atenció a persones amb addiccions i situacions d'alta vulnerabilitat social. El seu caràcter innovador rau en incorporar la deliberació ètica no només com un espai puntual de consulta, sinó com una eina transversal de suport a la presa de decisions, la participació interna i la millora de la qualitat assistencial.

La iniciativa destaca per la seva composició plural i interdisciplinària, integrant professionals, voluntariat i membres del patronat en un mateix espai de reflexió i assessorament. Aquesta participació transversal afavoreix una governança més compartida i una mirada més àmplia sobre els dilemes presents en la intervenció social i terapèutica.

L'ERESS també incorpora una metodologia estructurada i sistematitzada basada en reglament intern, formularis d'assessorament, protocols de retorn, sessions periòdiques i espais de difusió i debat amb els equips. Això ha permès consolidar una cultura organitzativa orientada a la reflexió, el pensament crític i les bones pràctiques professionals.

Finalment, la iniciativa trasllada la reflexió ètica a contextos d'alta complexitat humana i social, abordant qüestions vinculades a autonomia, convivència, salut mental, migració, diversitat cultural o exclusió social, àmbits on sovint els professionals disposen de pocs espais estructurats de deliberació compartida.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

L'experiència de l'ERESS del CECAS és transferible i replicable a altres organitzacions del tercer sector social perquè es basa en una metodologia estructurada, adaptable i sostenible en diferents contextos d'intervenció social i assistencial. La iniciativa no depèn de grans recursos econòmics o tecnològics, sinó principalment del compromís institucional, la participació dels equips i la voluntat d'incorporar la reflexió ètica en la pràctica quotidiana.

Entre els principals elements transferibles destaquen l'existència d'un reglament intern, formularis d'assessorament i retorn, protocols de confidencialitat, espais periòdics de deliberació i eines de difusió interna. Aquests instruments permeten oferir un model clar i sistematitzat que pot adaptar-se a organitzacions de diferents dimensions i àmbits d'actuació.

La composició interdisciplinària de l'ERESS, integrant professionals, voluntariat i membres dels òrgans de govern, és també un element replicable que afavoreix models de governança més participatius i compartits.

A més, la trajectòria sostinguda durant dotze anys, la capacitat d'adaptació davant dificultats com la pandèmia i el reconeixement oficial del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya reforcen la solidesa i credibilitat del model.

L'experiència del CECAS mostra que és possible incorporar espais estables de deliberació ètica dins organitzacions socials que treballen en contextos d'alta complexitat humana i social, millorant la qualitat.